

דרכנו ע"פ שיחות הרצ"ה
לפרשת אחרי פות קדושים-
"קדושים תהיו" - ראש הישיבה

1. ויקרא י"ט

י"ט א וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר:
ב דַּבֵּר אֶל־כָּל־עַדְת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם קְדוּשִׁים תִּהְיוּ כִּי
קָדוֹשׁ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: ג

2. רש"י, שם

קדושים תהיו. הוּו פרושים מן העריות וכן וכן
העבירה שכל מקום שאמה מוצא נדר ערובה אמה מוצא
קדושה. אשה וזנה ותלנה וגו' א"י ה' מקדשיו. קדושים יסיו. אשה וזנה
3. רמב"ן, שם

רמב"ן

קדושים תהיו. הוּו פרושים מן העריות וכן העבירה,
שכל מקום שאמה מוצא נדר ערובה אמה
מוצא קדושה, לשון רש"י. אבל בתורת כהנים (פרשה
א ב ראינו חתם, פרושים תהיו. וכן שני שם (שמיני פרק י"ג), והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני, כשם
שאני קדוש כך אתם תהיו קדושים, כשם שאני מרש כן אתם תהיו פרושים;
ולפי דעתי אין המרישות הוּו לפרוש מן העריות כרבי הרב, אבל המרישות היא המחברת בכל מקום בתלמוד,
שבבבליה נקראים פרושים:

והענין כי התורה הזהירה בעריות ובמאכלים האסורים והחירה הביאה איש באשמו ואכלת הבשר היין,
א"כ ימצא ככל התורה מקום להיות שטוף בזמת אשתו או נשוי הרבות, ולהיות כסוכאי יין בוללי
בשר למי, וידבר כרוצנו בכל הנבלות, שלא הזכיר איסור זה בתורה, והנה יהיה נבל ברוחא תורה:
לפיכך בא הכתוב, אחרי שפרט האיסורים שאסר אותם לגמרי, וצוה ברכי כללי שנהיה פרושים מן המותרות.
ימעט במשגל, כענין שאמר (בסו"ט ב). שלא יהיו תלמידי חכמים מצויין אצל נשותיהן בתנוגות,
ולא ישמשו אלא כפי הצורך בקיום המצוה ממנו. ויקדש עצמו מן היין במיעוטו, כמו שקרא הכתוב (ספר
ו ה) הניד קדוש, וזכיר הרעות הנכרות ממנו בתורה בנבולות. וכן ירשע עצמו מן הטומאה, א"ע"ש שלא
הזהירו ממנו בתורה, כענין שחזקוני (תענית י"ח) בברי עם הארץ מרש לפרושים, וכמו שנקרא הניד קדוש
(בספר ו ה) כשמרו מטימאת המה גם כן. וגם ישמרו פיו ולשונו מהתגאל כרבי האכילה הגסה וכן הרבו
הנאמס, כענין שהזכיר הכתוב (ישעיה ט טו) וכל פה דובר נבלה, ויקדש עצמו בזה עד שיגיע לפרושות, כמה
שאמר על רבי חייא שלא שח שיהיה בטלה מימיו:

באלו וכיוצא בהן באה המצוה הזאת הכללית, אחרי שפרט כל העבירות שהן אסורות לגמרי, עד שיכנס
בכלל זאת הצוהר הנקיח בדין וגופו, כמו שאמר (בסו"ט ב). והתקדשתם אלו מים ראשונים, והייתם
קדושים אלו מים אחרונים, כי קדוש זה שפן ערב. כי א"ע"ש שאלו מצות מדבריהם, עיקר הכתוב כיוצא
בוה יחיה, שנהיה נקיים וטהורים ופרושים מהמון בני אדם שהם מלכלכים עצמם במותרות וכיבודים:
וזה דרך התורה לפרוט ולכלול בכיוצא בוה, כי אחרי אזהרה פרט הידין בכל משא שכן בני אדם,
לא תגוב ולא תגוב ולא תגוב ושאר האזהרות, אמר בכלל וצוית הישר והטוב (ויקרא ו יח), שיכניס
בעשה הישר וההשירה וכל לפנים משורת הדין לרצון חבריו, כאשר אפרש (סו) בהגיעי למקומי ברצון
הקב"ה. וכן בענין השבת, אשר המלאכות בלאו והטרחים בעשה כללי שנאמר השבת, ועוד אפרש זה (ולח
ג כ"ה) בע"ה:

ובסוף הכתוב שאמר כי קדוש אני ה' אלהיכם. לומר שאנחנו נוכח לדבקה בו בהיותנו קדושים. והנה זה
כענין הרבו הראשון בעשרת הדברות (שמו"ב ב):

4. אגרות הראי"ה, אגרת תשנ"ג

ז' נבלה. לא אך להציל את הנפש הפרטית
ז"ר
או גם הכללית מסכוכי החיים הממריים. ולרוממה אל הקדוש הוא מגמתה. כי אם
לכונן את הקדוש עצמו. לידס מוסר ממלכת אל חי העולמים בכל מרחבי עולמים.
הוליה לנו להשאיר את המבצע במעמדו השפל. מבלי לקשרו בקשר הקדוש אשר
לאור עולם שבאוצר חיים יי. שבו דוד מלך ישראל חי וקיים יי. לא תלישותיכת
וזה זה מה שישועתם של ישראל היא קמפא'קמפא' יי כי אם גבורת'גבורות' יי.
כבריות עליונה המקפת כל ומלאה את הכל.

5. אגרות התחיה, פרק כ"ח

כ"ח

הקדשה שבטבע היא קדשת ארץ ישראל, והשכינה שיהיה בגלות עם
ישראל¹²⁴ הוא הכשרון להעמיר קדשה בנגוד לשבע. אבל הקדשה הלוחמת
נגד השבע אינה קדשה שלמה, צריכה היא להיות בלועה בתמציתה
העליונה בקדשה העליונה, שהיא הקדשה שבטבע עצמה. שהיא יסוד תקון
עולם כלו ובסוכו הגמור, והקדש שבגולה חובר אל קדש הארץ, ו"שתדיון
בתי'בגסיות ובתי'מקדשות שבבבל שיקבע בארץ ישראל¹²⁵.

קשבאים להשקלה עליונה זו של הקדשה השלמה שבטבע, והוללת
בקרבה גם כן את הקדשה שלמעלה מן השבע והמתנגדת אל השבע, אז
המלקחה חודלת לגמרי, מדת הדין מתבטלת, והכל נוטה כלפי חסד. כל
הכחות שבאדם הפרטי נראים בעדינותם המרוקמת, כפי מה שהם בטבעם,
והי' הם קדושים ומקדשים לעלוי היותר עליון, והאור שלמעלה מן השבע
עוטף אצור בהם לעת הצורך, והאדם חס בקרבו חפש של נעם קדוש, ו"ימד
עצמו כאלו קדוש שריו בתוך מצויו, שנקמר: בקרבה קדוש¹²⁶.

6. אגרות התחיה, פרק ל"ג

ל"ג

גדולה היא תביעתנו הגופנית, גוף בריא אנו צריכים, התעסקנו הרבה
בנפשיות, שכתנו את קדשת הגוף¹³⁶, ונתנו את הבריאות והגבורה

הגופנית, שכתנו שיש לנו בשר קדוש¹³⁷, לא פחות ממה שיש לנו רוח
הקדוש. עזבנו את החיים הפעשיים, ואת התפרדות החושים ואת הקשור עם
הקציאות הגופניות המוחשיות, מפני יראת נפילה, מפני חסר אמונה בקדשת
הארץ, "אמונת זה סדר ורעים - ששאמין בתי העולמים וזרע¹³⁸. כל
השוכנתו תעלה בקדונו רק אם תהיה, עם כל הוד רוחניותה, גם תשוקה
נשמית וצרת דם בריא, בשר בריא, גופים חטובים ואיתנים, רוח לודט
וזרח על גבי שרירים חזקים, ובגבורת הקשר המקדש תאור הנשמה
שנתחלשה, וכן לתחת הפתים הגופנית.

"כלל ופרט וכללי". אנו חוזרים אל הכלל המקורי העליון: "קדושים תהיו"⁵⁷. ביטוי זה יש לו שני מובנים, ושניהם אמיתיים. כך הוא בדברים העליונים: "אחת דבר אלהים, שמים זו שמענו"⁵⁸. המובן הראשון הוא: מצויים אתם להיות קדושים. כך מוזכרים אצל חז"ל גורי קדושה הגלמים מהפסוק "והתקדשתם והייתם קדושים"⁵⁹ לגבי מנהגים ודברים יותר עיקריים⁶⁰. אתם צריכים להיות קדושים, חייבים להיות קדושים. המובן השני: אתם תהיו קדושים, זאת הבטחה ומציאות, לא יתכן אחרת ולא יהיה אחרת, "כי קדוש אני ר' אלהיכם"⁶¹, כי אתם שייכים לי. בהחלט, אתם תהיו קדושים. ככל שתרדעו מי אתם, מה אתם ומה חייכם, יותר תזכו לסייעתא דשמיא כדי שתתגלה האמיתיות הפנימית שלכם, מתוך השייכות הכללית ל"עם זו יצרת לי"⁶². מתוך "אשר כחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו"⁶³. אתם מצויים להיות קדושים, וכדאי תהיו קדושים⁶⁴.

8. שיחות הרצ"ה לפרשת קדושים עמ' 151

"קדושים תהיו כי קדוש אני". וכן מובא אצל חז"ל, על הפסוק "והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני"⁶⁵ — אולם תדעו: 'קדושתו למעלה מקדושכם'. נכון לומר שהמושג של קדושה אלוהית של 'קדיש בשמי מרומא עלאה' הוא 'קדושי' שלנו ואשרינו שנמשכת קדושתנו מתוך הקדושה העליונה האמיתית, אבל אין להחליף את היוצרות, אין לחשוב שזה מתחיל מן הקדושה התחתונה, חס ושלום! זה מתחיל מן הקדושה העליונה, זה נמשך מן הקדושה האבסולוטית משמי מרומא עלאה, קדושכם מתוך קדושתו. קדושתו זה המקור. זהירות מטשטוש, מסכנת הגשמה של האלוהות..."

מתוך שיחת רבינו, סדרה א, כי תצא סע' 7.

חז"ל מגדירים: "קדוש לעולם קיים"⁶⁶. קדושה אינה ביטול מציאות או שלילתה.

אדרבה, גבורת מציאות ושלמות מציאות היותר גדולה⁶⁷. בהפסרת יום-הכיפורים אנו קוראים: "הכזה יהיה צום אבחרהו, יום ענות אדם נפשו, הלכף כגמלן ראשו"⁶⁸. שהוא היפך מגבורה ושלמות מציאות. וכן מתברר ב"מסילת ישרים" בפרק על קדושה⁶⁹, שהאדם הקדוש הוא האדם היותר שלם, עד שגם כל הגשמיות שלו, מאכלו ומשתהו הם קדושה⁷⁰. במסכת תענית מופיעה התנגדות של חז"ל לתעניות, לסיגופים ולמיעוט אכילה. אדרבה, "לעולם ימור אדם עצמו כאלו קדוש שרוי בתוך מעיו, שנאמר: 'בקרובך קדוש'⁷¹ ורש"י מסביר "כאלו כל מעיו קדוש ואסור להכחישן"⁷². תלמיד-חכם אחד צדיק ומתמיד שנמנע מארוחה, קיבל גערה בסגנון קצת מצחיק: "ליכול כלבא לשירותיה"⁷³ — מה הרווח? כלב יאכל את סעודתו, את מה שחשב להרויח! מיעוט גופניות אינו שלמות. הדבקות בתורה לא צריכה להתגלות במיעוט הגוף, אלא בשלמות היותר גדולה של הגופניות והרוחניות. קדושה אמיתית ענינה לרומם את ערך המציאות כולה. אצל השל"ה מופיע ביטוי חריף: "הגוף קדוש" והגשמה קדושים⁷⁴. ערך המערכת הפסיכופיסיכויולוגית של האדם מישראל — הוא כולו קדוש! "קדושים תהיו" הוא ציווי אבל לפני כן הוא קביעות, החלטה וברכה⁷⁵. "קדושים תהיו כי קדוש אני"⁷⁶, כי אתם דבקים בי ושייכים לי ו"קדוש אני ר' מקדשכם"⁷⁷. אתם קדושים בעצם מציאותכם, וככל שאתם מכירים יותר שטבעכם הוא קדושה טהרה וצניעות, כן מתמלאים אתם יותר בריאות נפשית וגופנית. מתוך המציאות הכללית הזאת, יש מקום לפרטי מצוות, לכן מופיע בפרשת "קדושים" שפע עצום של מצוות בין אדם למקום ובין אדם לחבירו. מתוך היסודיות הטבעית השייכת לחכונת האופי של ישראל, ומתוך מציאותם הטהורה המיוחדת הפוכה מטומאת הגויים, נמשכת רשימה ארוכה של פרטי המצוות המגלות מה הוא ישראל.